

fo.remissvar@regeringskansliet.se

Livsmedelsverkets yttrande över remiss från Försvarsdepartementet angående betänkande Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet, SOU 2025:79

Sammanfattning

Livsmedelsverket tillstyrker utredningens förslag

- om överföring av uppgifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) till Försvarets radioanstalt (FRA) och det nationella cybersäkerhetscentret (NCSC).
- om att MSB ska behålla uppgifter kopplade till CER-direktivet och den föreslagna lagen om motståndskraft hos kritiska enheter, och förordar att formella samordningsmekanismer införs för incidentrapportering enligt NIS2 och CER.
- om att ge FRA föreskriftsrätten enligt föreslagen förordning om cybersäkerhet och beredskapsförordningen.
- till lag om uppgiftsskyldighet för andra myndigheter vid samverkan med NCSC, en ny sekretessbestämmelse för att främja informationsutbytet med privata aktörer samt ny lag om behandling av personuppgifter.

FRA:s tekniska expertis bör komma till nytta vid utformande av stödande insatser avseende cybersäkerhet, inom de uppgifter som myndigheten ska utföra för NIS2/cybersäkerhetslagen, samt vid utformning av föreskrifter för tekniska säkerhetsåtgärder enligt den lagen. Löpande koordinering krävs när centrala ansvar för uppgifter kopplade till NIS2- respektive CER-direktiven förläggs på två olika myndigheter.

Generella synpunkter

Livsmedelsverket tillstyrker utredningens förslag om överföring av uppgifter från MSB till FRA och NCSC, inklusive de uppgifter som tillkommer genom NIS2-genomförandet. Överföringen kan skapa synergier och stärka samhällets

2025-09-22

Dnr 2025/02684
Saknr Fö2025/01133

cybersäkerhet. Löpande koordinering mellan MSB och FRA kommer dock att vara nödvändigt.

Synpunkter på förslagen

I följande avsnitt finns specifika områden som Livsmedelsverket anser bör beaktas i det fortsatta arbetet med verksamhetsöverföringen från MSB till FRA.

Möjlighet till utökat stöd från FRA och NCSC

FRA har särskild teknisk expertis, erfarenhet av it-säkerhetsanalyser och kunskap om antagonistiska hot som kan skapa synergier och stärka arbetet med samhällets cybersäkerhet. Som NIS-tillsynsmyndighet och beredskapsmyndighet ser Livsmedelsverket betydande fördelar att kunna ta stöd av denna kompetens för att utveckla arbetet med cybersäkerhet inom vårt ansvarsområde.

För de enskilda tillsynsmyndigheterna är det svårt och resurskrävande att bygga upp och upprätthålla den tekniska kompetens som behövs för att kunna möta behovet av stöd till verksamhetsutövare i våra sektorer. En resurseffektivare lösning kan vara att FRA och NCSC tillgängliggör vissa resurser för tillsynsmyndigheterna att använda utifrån behov. Dock behöver det säkerställas att stödet är öppet, utåtriktat och tillgängligt för tillsynsmyndigheter och civila aktörer, med hänsyn till FRA:s historik som underrättelsemyndighet och den mer slutna organisationskultur sådan verksamhet naturligt medför.

Tillgängliga och användbara verktyg för ökad cybersäkerhet

MSB:s har tagit fram olika verktyg som har varit värdefulla för att öka medvetenheten om cybersäkerhetsfrågor, däribland metodstödet för informationssäkerhet och Cybersäkerhetskollen. Dessa verktyg har även bidragit till att identifiera brister i organisationers säkerhetsarbete, men erfarenheter från tillsynsarbetet visar också att de ibland upplevts som teoretiskt inriktade och krävt en betydande administrativ insats från respondenterna.

För att maximera nyttan av verksamhetsöverföringen rekommenderar Livsmedelsverket att regeringen ger FRA i uppdrag att utvärdera och utveckla befintliga stödverktyg som metodstödet och Cybersäkerhetskollen, med fokus på praktisk tillämpbarhet och minskad administrativ börda. Detta arbete bör inkludera dialoger med berörda aktörer och ta hänsyn till erfarenheter från tillsyn, och kan stärka verktygens relevans för privata och offentliga entiteter, samt göra dem mer användarvänliga och ändamålsenliga.

2025-09-22

Dnr 2025/02684
Saknr Fö2025/01133

Föreskriftsrätt enligt förordningen om cybersäkerhet och beredskapsförordningen

Livsmedelsverket tillstyrker utredningens förslag att ge FRA viss föreskriftsrätt enligt förordningen om cybersäkerhet. Vidare delar Livsmedelsverket utredningens bedömning att FRA ska få meddela föreskrifter om sådana säkerhetskrav för informationshanteringssystem som avses i 13 § beredskapsförordningen respektive föreskrifter om it-incidentrapportering enligt 14 § i samma förordning.

Det bör uppmärksammas att cybersäkerhetslagen träder i kraft ungefär ett halvår innan den föreslagna överföringen, och att MSB just nu förbereder föreskrifter.

Ur tillsynsmyndighetsperspektiv förordar Livsmedelsverket att meddelande av föreskrifter om säkerhetsåtgärder enligt cybersäkerhetslagen ska anstå och meddelas av FRA när den formella överföringen har börjat gälla. Större förändringar av redan meddelade föreskrifter när föreskriftsrätten överförs leder till osäkerhet och måste undvikas. Det är också osannolikt att tillsyn enligt dessa föreskrifter kommer att vara möjlig att bedriva det första halvåret efter att cybersäkerhetslagen trätt i kraft. I stället bedömer vi att stort fokus initialt kommer vara på att säkerställa att verksamhetsutövare följer anmälningsplikten. MSB bör säkerställa att FRA har fått möjlighet att yttra sig om föreskrifterna, om de ska meddelas innan verksamhetsöverföringen.

Incidentrapportering enligt NIS2- och CER-direktiven

Livsmedelsverket tillstyrker betänkandets uppdelning av ansvar, där MSB behåller uppgifter kopplade till CER-direktivet och den föreslagna lagen om motståndskraft hos kritiska enheter, medan FRA tar över NIS2-relaterade roller. Detta är lämpligt, då det bör finnas synergier med MSB:s beredskapsuppdrag för CER-implementeringen i Sverige. Utredningen har uppmärksammat att det kommer att krävas koordinering mellan myndigheterna när en sådan uppdelning sker.

Livsmedelsverket instämmer i detta och förordar att formella samordningsmekanismer införs. Vi vill särskilt peka på behovet av koordinering när ansvar för mottagande av incidentrapporter för cybersäkerhetslagen flyttas till FRA, samtidigt som ansvar motsvarande incidentrapporter för lagen om motståndskraft blir kvar hos MSB. Sannolikt kan vissa enskilda incidenter bli rapporteringspliktiga enligt båda lagar, så det är av vikt att få till stånd en koordinerad rapportering för att undvika onödig administrativ börda för verksamhetsutövarna. Synnerligen för sådana verksamhetsutövare som omfattas inom flera av direktivens sektorer riskerar tvingande rapportering att bli administrativt betungande om det inte kan ske i en gemensam kanal.

2025-09-22

Dnr 2025/02684
Saknr Fö2025/01133

Nya sekretessbestämmelser

Livsmedelsverket tillstyrker förslaget på en ny lag om uppgiftsskyldighet vid samverkan i verksamhet inom NCSC samt en ny lag om personuppgiftsbehandling hos NCSC. Livsmedelsverket ser positivt på förslagen om nya sekretessbestämmelser för att skydda enskildas uppgifter i NCSC:s verksamhet. Sådant skydd bör underlätta och motivera verksamhetsutövers incidentrapportering enligt cybersäkerhetslagen.

Konsekvenser

Betänkandets konsekvensanalys är rimlig, med positiva synergieffekter för FRA:s bredare uppdrag och MSB:s fokusering. För Livsmedelsverket innebär förslagen inga ekonomiska eller personella förändringar, men vi ser vinster i möjligheter till utökat stöd och tillgänglighet till teknisk kompetens från NCSC och FRA.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Christina Nordin. I den slutliga handläggningen medverkade avdelningschef Daniel Karlsson samt enhetschef Susanne Norén. Föredragande var Anders Lindström.

Christina Nordin

Anders Lindström